

Odważny Pierwszoklasista

Program „Odważny Pierwszoklasista” realizowany jest przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Bytowie od 2008 r. Program profilaktyczny, opracowany został przez pracowników Poradni: Annę Cybę – pedagoga-terapeutę i Iwonę Maikowską – neurologopedę, w odpowiedzi na zaobserwowane u dzieci w młodszym wieku szkolnym trudności w obszarze kontaktów społecznych. Wiadomą rzeczą jest, że dzieci przedszkolne są na etapie nabywania umiejętności w tym zakresie, dlatego program skierowałyśmy do najmłodszych, chcąc wesprzeć ich w sprostaniu stawianym przed nimi coraz większym wymaganiom.

Kurs trenerski poznawczo-behawioralnej profilaktyki agresji pn.: „Treningu Zastępowania Agresji (ART)”, prowadzony przez Ewę Morawską, dał nam wiedzę i umiejętności do prowadzenia tego typu zajęć. To właśnie pani Ewa zaproponowała uczestnikom szkolenia zapoznanie się z książką „Kształtowanie umiejętności prospołecznych małego dziecka” E. McGinnis i A. P. Goldsteina. Zafascynowane tą metodą, dokładając z upływem czasu kilka własnych pomysłów, rozpoczęłyśmy naszą przygodę z „Odważnym Pierwszoklasistą”. Pierwsze zajęcia przeprowadziłyśmy w grupie przedszkolnej, do której uczęszczały nasze „prywatne” dzieci. Widziałyśmy potrzebę wyposażenia ich w umiejętności, ułatwiające im wejście w środowisko szkolne. Miałyśmy jednocześnie możliwość obserwacji wdrażania zdobytych umiejętności przez maluchy w życiu codziennym.

Początkowo zajęcia prowadziłyśmy w grupie dzieci sześciolletnich, aktualnie są to również pięciolatki. Cykl spotkań zawiera trzy moduły:

- Akceptuję siebie i innych,
- Doskonalenie umiejętności prospołecznych,
- Naukę ćwiczeń gimnastyki mózgu.

W ramach pierwszego modułu odbywają się zajęcia integracyjne, podczas których dzieci bliżej zapoznają się z osobami prowadzącymi, poznają cel spotkań. Ustalone zostają zasady pracy. Na kolejnych spotkaniach maluchy uczą się rozpoznawania i nazywania uczuć, poznają sygnały i sposoby radzenia sobie z własną złością, odkrywają alternatywne sposoby rozwiązywania problemów. Uświadamiają sobie swoje mocne strony oraz koncentrują się na budowaniu pozytywnego obrazu własnej osoby.

Kolejna część zajęć to nauka umiejętności prospołecznych. W zależności od potrzeb grupy, dobieramy umiejętności, które chcemy przećwiczyć. Rozpoczynamy od prostych umiejętności, m.in. słuchania, przywitania. W ramach tego modułu dzieci uczą się również czekania na swoją kolej, proszenia o pomoc, oferowania pomocy, ale także radzenia sobie z dokuczaniem. Wdrażamy umiejętności zachowując następującą kolejność:

- identyfikowanie sytuacji,
- prezentowanie kroków behawioralnych umiejętności,
- modelowanie umiejętności,
- kierowanie odgrywaniem ról,
- udzielanie informacji zwrotnej.

Podczas treningu umiejętności stosujemy wzmocnienia w postaci naklejek i punktów, by wspomóc transfer i generalizację ćwiczonych zagadnień. Jako zadanie domowe dzieci mają powtórzyć trenowane zachowania w różnych sytuacjach społecznych.

Gdy zaczynałyśmy realizację programu, nasze zajęcia składały się z około dwudziestu 45-minutowych spotkań. Obecnie, w związku z dużym zainteresowaniem „Odważnym Pierwszoklasistą”, program zamykamy w około 14 zajęciach. Spotkania z przedszkolakami dają nam dużo satysfakcji. Cieszy nas, gdy widzimy uśmiech, entuzjazm, zaangażowanie w odgrywaniu ról i pozytywne zmiany, zachodzące w dzieciach. Już trudno zliczyć, ile dzieci ukończyło nasz „kurs”. W tym roku aż 5 grup przedszkolnych jest w trakcie realizacji programu „Odważny Pierwszoklasista”, w sumie to około 140 dzieci. Wierzimy, że nauka podstawowych umiejętności społecznych, ułatwi przyszłym pierwszoklasistom funkcjonowanie w roli ucznia i kolegi.

Anna Cyba
pedagog-terapeuta
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
w Bytowie

Opublikowano w: „Informatorze Oświatowym” nr 2/2015, s. 7